

Co-funded by
the European Union

Vammaisten ammattiopiskelijoiden
valmentaminen Erasmus+
- liikkuvuushankkeisiin osallistumiseen:
painopisteenä liikkuvuutta edeltävä vaihe

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Liikkuvuuden valmistelun keskeiset näkökohdat	5
2.1	Kumppanien valinta hankkeeseen	5
2.2	Projektiryhmän valmistelu	7
2.3	Valintaprosessi	8
2.4	Viestintä osallistujien kanssa (opiskelijat ja saattaja)	9
2.5	Harjoitteluohjelman ja työtilojen suunnittelu	11
2.6	Logistiikan organisointi	13
2.7	Viestintä perheiden kanssa	15
3	Vammaisten opiskelijoiden lähtöä edeltävän koulutuksen tärkeimmät näkökohdat	16
4	Johtopäätökset ja suositukset	18
5	Lähtöä edeltävä tarkistuslista	19
6	Viittaukset	21

Johdanto

Erasmus+ -hankkeisiin osallistuvien organisaatioiden on taattava yhtäläiset mahdollisuudet kaikille osallistujille heidän taustastaan tai erityispiirteistään riippumatta. Tähän sisältyy fyysisistä, henkisistä tai terveydellisistä sairauksista kärsivien opiskelijoiden osallistaminen. **Sen varmistamiseksi, että opiskelijat voivat osallistua täysimääräisesti näihin hankkeisiin, organisaatioiden olisi tarjottava ohjausta, vastaanottopalveluja, esteetöntä majoitusta sekä pedagogista ja teknistä tukea, joka mukautuu kunkin lapsen yksilöllisiin tarpeisiin.** Lisäksi lisärahoitus voi olla tarpeen mahdollisten lisäkustannusten kattamiseksi.

Tämän raportin tarkoituksena on antaa esimerkkejä tehokkaista käytännöistä ja suosituksista vammaisten opiskelijoiden ottamiseksi mukaan kansainvälisiin ammatillisen liikkuvuuden hankkeisiin keskittyen erityisesti opiskelijoiden/ryhmän valmistautumisvaiheeseen **ennen liikkuvuutta**.

Tehtyämme työpöytätyöstä vammaisten opiskelijoiden valmistautumisesta kansainvälisiin ammatillisiin liikkuvuushankkeisiin olemme havainneet, että liikkuvuushankkeen parissa työskennellessä on haastavaa löytää tietoa ja resursseja, varsinkin jos hanke keskittyy tiettyyn aiheeseen tai väestöryhmään, tässä tapauksessa vammaisiin opiskelijoihin. Suurin osa saatavilla olevista tiedoista liittyy virallisiin Erasmus+ -asiakirjoihin, joilla edistetään liikkuvuutta, osallisuutta ja vammaisten opiskelijoiden osallistumista, kuten Erasmus+-ohjelmaan ja Euroopan *solidaarisuusjoukkojen osallisuutta ja monimuotoisuutta koskevaan strategiaan* tai Euroopan erityisopetuksen ja osallistavan koulutuksen kehittämisskeskuksen (EASNIE)¹ julkaisuihin ja raportteihin. On julkaistu muutamia artikkeleita vammaisten opiskelijoiden liikkuvuuskokemuksista, ja niissä keskitytään pääasiassa korkeakouluopiskelijoihin (yli 18-vuotiaisiin). Aihetta koskevien resurssien ja tietojen niukkuus korostaa tarvetta lisätä tukea ja ohjausta tällä alalla.

1. <https://www.european-agency.org/>

Tässä kertomuksessa keskitytään valitsemaan hyviä käytäntöjä ja menettelyjä, jotka pannaan täytäntöön ennen liikkuvuutta. Opintokäyntien, haastattelujen ja asiantuntijoiden ryhmäkeskustelujen avulla saimme konkreettisia vinkkejä ja hyviä käytäntöjä, joita voimme soveltaa vammaisten opiskelijoiden ja muiden ammatillisen koulutuksen liikkuvuushankkeiden valmisteluun osallistuvien toimijoiden kanssa.

* Huomaa: tässä raportissa, kun sanomme „opiskelijat”, viittaamme aina „vammaisiin opiskelijoihin”

LIKKUVUUDEN VALMISTELUN KESKEISET NÄKÖKOHDAT

2.1

Kumppanien valinta hankkeeseen

Vahva kumppanuus on ratkaisevan tärkeää minkä tahansa projektin onnistumiselle. Tästä syystä, kun aloitat projektisi, sinun tulisi miettiä asiantuntijoita, jotka voivat tehdä yhteistyötä kanssasi ja osallistua onnistuneeseen projektikehitykseen. On suositeltavaa aloittaa tämä viestintä potentiaalisten isäntäkumppaneiden kanssa jo hankehakemuksen valmisteluvaiheessa.

Kun valitset hosting-kumppaneitasi, muista seuraavat asiat:

- Kumppaneiden huolellinen valinta täydentävyyden ja kokemuksen perusteella sekä paikallisten ja kansainvälisten näkökulmien huomioon ottaminen on välttämätöntä.
- Tavoitteiden selkeä määrittely ja yhteistyö kumppaneiden kanssa on avainliikkuvuuden onnistuneeseen organisointiin (myös hankehakemuksen valmisteluvaiheessa).
- Varmista, että määrität ja teet selväksi kunkin organisaation tehtävät ja vastuut.
- Varmista, että he voivat järjestää liikkuvuuden tulevien osallistujien erityistarpeiden mukaan.
- Vältä väärinkäsityksiä esittämällä suoria kysymyksiä ja pyytämällä tarvittaessa selvennyksiä Valmisteluvaiheessa kumppaneiden kanssa avoin ja sujuva viestintä on avainasemassa.
- Harkitse lisäksi muiden viestintämuotojen, kuten kuvien, online-työkalujen ja muiden keinojen, käyttöä sujuvan viestinnän varmistamiseksi.
- Jos hankkeessasi on vammaisia opiskelijoita, muista antaa yksityiskohtaiset tiedot heidän tarpeistaan ja varmistaa, että kaikilla vastaanottavilla yrityksillä on valmiudet ja resurssit järjestää ja toteuttaa harjoittelujaksot asianmukaisesti.

- * Kaikkien oikeiden olosuhteiden luomiseksi ennen liikkuvuutta voit myös harkita „The Advanced Planning Visit” (APV) -vierailun pyytämistä². Ne ovat arvokas tilaisuus vahvistaa luottamusta ja ymmärrystä kumppaneiden keskuudessa, ja ne voivat olla hyvä tilaisuus saada nuoret mukaanhankkeen kehittämiseen. Se kestää yleensä 2 päivää, lukuun ottamatta matkapäiviä. APV voi olla loistava työkalu ja avainhetki prosessissa, jossa rakennetaan vankkaa kumppanuutta hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden välillä.

2. Katso Erasmus+ -oppaasta lisätietoja ja selityksiä

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/es/document/erasmus-programme-guide-2023-version-1>

2.2

Projektiryhmän valmistelu

Tehokas tiimityö on välttämätöntä onnistuneelle liikkuvuusprojektille, ja on tärkeää koota tiimi, jonka jäsenillä on toisiaan täydentävää kokemusta ja osaamista. Projektiryhmän muodostavat sekä lähettävien että tukevien/vastaanottavien organisaatioiden työntekijät.

Tässä muutamia vinkkejä hyvän tiimikoordinoinnin varmistamiseksi:

- Tiimityön helpottamiseksi suosittelemme käyttämään aikaa toisiimme tutustumiseen (vaikka puhe-
limitse/online-puheluilla, f2f-käynneillä).
- Tunnista ja jaa roolit ja tehtävät varhaisessa vaiheessa, selvitä odotuksemme kullekin organisaatiolle.
- Edistä täydentävyystaitoja tiimisi jäsenten – nuoriso-/sosiaalityöntekijöiden, opettajien, harjoittelijöiden
välillä – ammattilaisten välillä ja kannusta kokemusten vaihtoon.
- Harkitse joidenkin lisäkustannusten sisällyttämistä tiimiin (organisaatioistasi tai joistakin ulkoisista/
paikallisista organisaatioista, kuten tulkeista, kääntäjistä, pedagogeista, erityisvammaisten asiantun-
tijoista jne.). – Niitä olisi myös kohdeltava tasavertaisina kumppaneina.
- Säännöllinen yhteydenpito vastaanottavien oppilaitosten/organisaatioiden kanssa.
- Ennakoi, miten voisit hallita mahdollisia riskejä liikkuvuuden aikana.
- Luo viestintäprotokollat hätätilanteita varten (keneen ottaa ensin yhteyttä, miksi jne.).
- Harkitse ylimääräisten kokousten/koulutuksen järjestämistä tiimille ennen lähtöä.
- Harkitse vanhempien ottamista mukaan viestintäprosessiin kumppanisi kanssa.
- Varmista, että vaihdat yksityiskohtaisia tietoja osallistujien tarpeista ja kaikista tarvittavista lääketie-
teellisistä asiakirjoista.
- Varmista, että vaihdat kaikki muut hallinnolliset asiakirjat.
- Varmista, että varmistat henkilötietöjen luottamuksellisuuden koko prosessin ajan.
- Selvitä, miten aiot seurata ja arvioida koko organisaatio- ja toteutusprosessia.

2.3

Valintaprosessi

Erasmus+ -liikkuvuushankkeisiin osallistuvien vammaisten opiskelijoiden valintaprosessin olisi oltava osallistava ja syrjimätön. On tärkeää huomata, että jokaisella vammaisella opiskelijalla on erilaiset tarpeet, joten on tärkeää harkita erikseen ja löytää paras tapa sisällyttää heidät tähän vaiheeseen ja varmistaa, että heillä on yhtäläiset mahdollisuudet kuin kaikilla muilla opiskelijoilla. Tämä voidaan saavuttaa noudattamalla muutamia keskeisiä periaatteita:

- **Esteettömyys:** Varmista, että kaikki valintaprosessin näkökohdat, mukaan lukien hakulomakkeet, haastattelut ja arvioinnit, ovat vammaisten opiskelijoiden käytettävissä. Tähän voi sisältyä vaihtoehtoisten muotojen, kuten suurikokoisten tulosten, äänen tai sähköisten versioiden, tarjoaminen asiakirjoista.
- **Kohtuulliset ehdot:** Tarjotaan vammaisille opiskelijoille valintaprosessin aikana asianmukaiset olosuhteet, kuten viittomakielen tulkit tai avustava teknologia.
- **Joustavuus:** Ole joustava valintakriteereissä ja anna vammaisille opiskelijoille mahdollisuus osoittaa pätevyytensä ja taitonsa vaihtoehtoisilla tavoilla.
- **Tuki:** Tarjoa vammaisille opiskelijoille tukea koko valintaprosessin ajan, kuten tietoa siitä, mitä odotat heiltä valintaprosessin aikana.
- **Viestintä:** Kommunikoit selkeästi vammaisten opiskelijoiden kanssa valintaprosessista ja heidän käytettävissään olevasta tuesta. Varmista, että he ymmärtävät kaikki valmisteluprosessin ja liikkuvuuden vaiheet.
- **Kannusta:** usein vammaiset opiskelijat ovat ujoja ja tarvitsevat ylimääräistä rohkaisua. Keskustele heidän kanssaan, tarjoa tukeasi ja selitystä heidän osallistumisestaan projektiin. Voit käyttää yksittäisiä istuntoja tai ryhmäistuntoja.

2.4

Viestintä osallistujien kanssa (opiskelijat ja saattaja)

Suora viestintä osallistujien kanssa voi helpottaa valmisteluprosessia. Vammaiset opiskelijat ovat „pääasiantuntijoita”, jotka voivat antaa sinulle parhaat vinkit ja ohjeet liikkuvuuden helpottamiseksi. Tästä syystä varmista, että:

- Kommunikoi suoraan oppilaiden kanssa hyödyntääksesi heidän motivaatioitaan ja odotuksiaan (harkitse vanhempien tukea vain tarvittaessa).
- Luo lomake/haastattelu tai muu mukautettu menetelmä tarpeiden arviointia varten ja kerää tietoja.
- Pyydä toimittamaan asiaankuuluvia tietoja ja asiakirjoja, kuten psykologisia tai lääketieteellisiä raportteja (jos saatavilla); ottaa aina huomioon GDPR-säännöt.
- Kysy lisää aiemmista koulutus-/työllistymisen tukimuodoista.
- Pyydä heitä selittämään, miten he kuvittelevat liikkuvansa isäntäkaupungissa/-yrityksessä.
- Kysy heidän harrastuksistaan ja henkilökohtaisista kiinnostuksen kohteistaan sekä työmieltymyksistään.
- Arvioi osallistujien pelot ja odotukset.
- Arvioi osallistujien vahvuudet ja heikkoudet.
- Kysy mahdollisista ongelmista sekä ongelmista, joita he olettavat kohtaavansa.
- Tarkista, kuka on henkilö, joka suunnittelee ja organisoii työtä.
- Tarkista, miten nuoret yleensä suhtautuvat muihin ihmisiin.
- Voit käyttää aiempien osallistujien ja organisaatioiden todistuksia saadaksesi nuoret tuntemaan olonsa motivoituneemmaksi, mukavammaksi ja samaistumaan muihin.

ERITYISEN TUEN TARPEIDEN ARVIOINTI – kenen tulisi osallistua prosessiin?

Vammaisten opiskelijoiden erityisen tuen tarpeiden arviointiprosessi on tyypillisesti jäsenelty keskustelu opiskelijan ja Erasmus+ -koordinaattorin ja luokanopettajan välillä. Palautetta voidaan kuitenkin kerätä myös terveydenhuollon ammattilaisilta ja erityisopettajilta, aineenopettajilta ja koordinaattoreilta, jotta ymmärrettäisiin osallistujien mahdollisesti tarvitsema tuki. Jos arviointi koskee nimenomaan liikkuvuusjaksoa, opiskelijan, kotioppilaitoksen ja vastaanottavan oppilaitoksen olisi järjestettävä sellainen majoitus, jossa heidän tarpeensa otetaan huomioon ja sovittava siihen liittyvistä toimenpiteistä. Tulisi myös harkita osallistujan vanhempien ottamista mukaan tähän prosessiin.

- * **TÄRKEÄÄ:** Opiskelijalta on saatava kirjallinen lupa ja tietoinen suostumus erityisen tuen tarpeiden arvioinnin sisällön jakamiseen ennen tietojen jakamista ja tietojen antamista tarkoituksesta, jota tietojen kerääminen ja jakaminen koskee, sekä siitä, miten niitä käytetään, kenellä on laajasti pääsy niihin ja miten niitä säilytetään ja hävitetään yleisen tietosuojasetuksen mukaisesti (GDPR). Tämän lisäksi on suositeltavaa sopia opiskelijan kanssa diagnoosia ja erityisen tuen tarpeita koskevan tiedon jakamisesta suoraan yrityksen kanssa, jotta voidaan varmistaa, että prosessi on mahdollisimman turvallinen ja mukautettu heidän henkilökohtaisiin tarpeisiinsa.

2.5

Harjoitteluohjelman ja työtilojen suunnittelu

Koulutusohjelman valmistelu on erittäin tärkeää ammatillisen liikkuvuuden onnistuneen järjestämisen kannalta. Tämän prosessin aikana sinun tulee kuulla opiskelijaa, vanhempia, ammatillisia opettajia jne. – Yritä saada mahdollisimman paljon tietoa, jotta harjoittelijan tarpeet ja yrityksen tarjoamat resurssit saadaan tasapainoon. Jotta voit suunnitella ja toteuttaa ohjelman, joka on mukautettu kunkin opiskelijan konkreettisiin tarpeisiin, sinun tulee muistaa seuraavat asiat:

- Tarkista aiempi työ-/oppimiskokemus – mitkä olivat opiskelijan haasteet ja vahvuudet?
- Määritellään konkreettiset oppimistavoitteet, jotka opiskelija voi saavuttaa.
- Määrittele luettelo konkreettisista toiminnoista, joita opiskelijat voivat suorittaa (jos he tarvitsevat tukea tietyissä tehtävissä, määritä nämä tiedot).
- Määrittele opiskelijoiden päivittäin tarvitseman tuen taso.
- Määritelkää, osallistuuko saattaja työprosessiin ja jos osallistuu, missä toimenpiteessä? (Vain ensimmäiset päivät, muutama tunti päivässä jne.).
- Tutustu opiskelijoiden henkilökohtaisiin mieltymyksiin ja kiinnostuksen kohteisiin.
- Sovita työtehtävät opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin ja odotuksiin.
- Mieti, onko kielen ymmärtämisessä vaikeuksia – mikä on viestinnän taso? Miten työohjeita tulisi mukauttaa?
- Tarkista, että niitä käytetään työn suunnitteluun ja organisointiin itse.
- Tarkista, onko niillä fyysisiä rajoituksia (työkalujen käyttö, liikkuminen).
- Tarkista, miten he yleensä liittyvät muihin ryhmän jäseniin, jotta löydät oikeat mentorit yrityksestä ja tunnistat opiskelijan säästöt.
- Tarkista, kuinka usein he tarvitsevat tauon.
- Tarkista työtilaan ja ympäristöön liittyvät mieltymykset ja tarpeet (tila, melu, lämpötila, etäisyys muihin ihmisiin ja similar).
- Ota huomioon fyysinen esteettömyys/etäisyys majoitustilasta ja kuljetusvälineestä yritykseen (tarvi-taanko lisää kuljetusorganisaatiota).
- Valitsemalla kumppaniyrityksiä, joilla on kokemusta vammaisten kanssa työskentelystä, jotka voivat tarjota turvallisen tilan opiskelijoille.

2.6

Logistiikan organisointi

Logistisessa suunnittelussa avainsana on „ennakointi"! Opiskelijoiden yksilöllisten tarpeiden ennakointi suunnitteluprosessissa voi auttaa osallistujia asettumaan ja luomaan päivittäisiä rutiineja. Logistinen suunnittelu sisältää matkat, majoituksen, paikalliset kuljetukset jne. Kohtuulliset mukautukset edellyttävät, että otat ohjelman suunnittelussa huomioon osallistujien ja henkilöstön ajan ja vaivannäön, joita tarvitaan kaikkien suunniteltujen toimintojen suorittamiseen ja päivittäisten rutiinien hoitamiseen (kuljetukset, ateriat, suihkut, tulkkaukset jne.). Ensimmäiset päivät ovat erityisen tärkeitä, jotta voit asettua uuteen ympäristöön ja luoda rituaaleja jokapäiväiseen elämään.

Tässä muutamia tärkeimpiä suosituksia:

- Matkustamisen helpottamiseksi, olipa kyseessä kansainvälinen tai paikallinen, ota yhteyttä matkatoimistoihin, rautatieasemille ja lentokentille tiedustellaksesi saatavilla olevista palveluista.
- Älä epäröi pyytää vierailua lentokentälle ja harjoitella turvatarkastuksia, jotta osallistujat voivat tuntea olonsa turvallisemmaksi ja luottavaisemmaksi varsinaisena matkapäivänä.
- Hanki tietoa kaupungissasi vammaisten mahdollisuudesta käyttää julkista liikennettä.
- Tarkista, mikä on oppilaan itsenäisyyden taso liikkumisessa – kuinka paljon tukea hän tarvitsee?
- Tarkista kulttuuritoimintapaikkojen esteettömyys – tarjoa tarvittaessa lisätukea (esim. yksityinen kuljetus, oppaiden/valvojen ohjeet jne.).
- Tarkista, mitkä ovat majoitukseen liittyvät tarpeet – voidaanko opiskelijat majoittaa yksityismajoitukseen/hotelliin/muuhun? Voivatko he jakaa majoituksen ryhmän muiden opiskelijoiden kanssa? Tarvitsevatko he tukea saattajalta?
- Varmistetaan, että majoitustilat ovat esteettömiä ja täyttävät osallistujien erityistarpeet (esim. liikkuvuuden esteiden poistaminen).
- Varmista riittävästi aikaa kaikille logistisille toiminnoille (siirto, ateriat,..).
- Älä unohda taukojen ja lepoajan suunnittelua schedulessa.
- Tarkista, millaisia ovat tilanteet, joissa osallistuja stressaantuu ja ota tarvittaessa se huomioon suunnitellessasi kaikkia logistisia näkökohtia.
- Varmista, että kaikilla mukana olevilla organisaatioilla on hätäyhteyshenkilöt ja että he tietävät, miten toimia joissakin mahdollisissa hätätilanteissa.

2.7

Viestintä perheiden kanssa

Vanhempien ottaminen mukaan vammaisten opiskelijoiden Erasmus+ -liikkuvuusprosessiin voi hyödyttää sekä opiskelijoita että ohjelmaa. On tärkeää muistaa, että jokainen vammaisen opiskelija on ainutlaatuinen ja niin ovat heidän vanhempansakin, joten on tärkeää räätälöidä vanhempien osallisuus kunkin opiskelijan ja perheen tarpeisiin. Tässä on muutamia tapoja sisällyttää vanhempien panos liikkuvuusprosessiin:

- **Viestintä:** Pidä vanhemmat ajan tasalla liikkuvuusohjelmasta ja lapselle tarjolla olevasta tuesta. Tämä voidaan tehdä säännöllisten päivitysten, kokousten tai puheluiden, sosiaalisen median online-ryhmien, projektin blogien jne.
- **Vanhempien suostumus:** Hanki vanhempien suostumusoppilaan osallistumiselle liikkuvuusohjelmaan ja varmista, että vanhemmat ymmärtävät ohjelman tavoitteet ja odotukset.
- **Vanhempien osallistuminen:** Kannusta vanhempia osallistumaan ohjelmaan tarjoamalla heille mahdollisuuksia osallistua tapahtumiin ja kokouksiin.
- **Tuki:** Vanhempien tukeminen antamalla tietoa rahoituksesta ja majoituksesta sekä kaikista organisaation logistisista näkökohdista.
- **Tietoja opiskelijasta:** pyydä vanhempia antamaan kaikki tiedot lapsestaan, jos otat huomioon mukana olevan henkilön/isännöivän yrityksen ja ryhmän on tiedettävä opiskelijasta. Tarkista opiskelijan ja koulun jo antamat tiedot.
- Kun työskentelet erityisolosuhteista kärsivien opiskelijoiden vanhempien kanssa, on tärkeää olla avoin heidän huolenaiheilleen ja tarpeilleen ja yrittää vastata niihin mahdollisimman hyvin.
- Älä unohda selittää, mikä on viestintädynamiikka opiskelijan kanssa liikkuvuusvaiheessa.
- Aseta säännöt yhteydenpidosta huoltajaan/vanhempaan (milloin oppilaaseen, milloin huoltajaan/vanhempaan) – jotta nuorella olisi itsenäisyyttä mahdollisimman paljon.

Vammaisten opiskelijoiden lähtöä edeltävän koulutuksen tärkeimmät näkökohdat

Valmistelutyö osallistujien kanssa olisi aloitettava varhaisessa vaiheessa riippumatta siitä, minkä tyyppistä liikkuvuutta aiotaan toteuttaa. Voit järjestää työpajoja, joissa voit epävirallisen koulutuksen lähestymistapojen avulla saada osallistujat pohtimaan motiivejaan, odotuksiaan, pelkojaan jne. Sen avulla osallistujat voivat saada tietoa hankkeen kulttuurisen vaihdon ulottuvuudesta ja valmistautua lähtöön. Siinä voidaan käsitellä myös vammaisuuden ja esteettömyyteen liittyviä kysymyksiä. Varhaisen valmistelun etu on myös mahdollisuus tunnistaa selkeästi osallistujien tarpeet suunnitella sopivia mukautuksia liikkuvuutta varten.

Koulutuksen keskeisiin näkökohtiin olisi kuuluttava seuraavat näkökohdat:

VALMISTELUN NÄKÖKOHTA	SUOSITUKSET
PSYKKINEN, SOSIAALINEN JA FYYSINEN HYVINVOINTI	<ul style="list-style-type: none"> • Valmistelemalla ja järjestämällä niin monta koulutusta/tapaamista kuin on tarpeen ennen lähtöä kaikille mukana oleville ryhmille (osallistujat, opettajat/tutorit, vaikeuksissa olevien henkilöiden kollegat ja ystävät, työnantajat jne.). • Otetaan mukaan asiaankuuluvat asiantuntijat lähtöä edeltävään koulutukseen sekä tarvittaessa muut osallistujaryhmät. • Dynamiikan käyttö opiskelijoiden odotusten ja pelkojen tuntemiseen. • Varmista, että sinulla on aikaa vastata kaikkiin kysymyksiin, joita opiskelijalla saattaa olla. • Käytä dynamiikkaa, jotta opiskelija voi olla yhteydessä ryhmään/saattajiin. • Järjestä lyhyt tapaaminen verkossa isäntäryityksen kanssa, jotta saat ensimmäisen yhteyden mentoriin ja vaihdat ensimmäisiä tietoja. • Anna kaikki hätäyhteydet ja selitä erilaiset hätätoimenpiteet ja miten opiskelijan tulisi toimia.

KULTTUURINEN VALMISTELUN	<ul style="list-style-type: none"> • Ota opiskelijat mukaan isäntämaiden kulttuuriin ja pukuihin liittyviin aktiviteetteihin. • Ota opiskelija mukaan ruokaan, musiikkiin ja muihin asiaankuuluviin perinteisiin/tapahtumiin liittyviin aktiviteetteihin, joita saattaa tapahtua oleskelun aikana. • Tarkista opiskelijoilta, jotka kuvittelevat osallistumisen kulttuuri toimintaan isäntäkaupungissa – mitä he haluavat/voivat tehdä?
KIELELLINEN VALMISTELU	<ul style="list-style-type: none"> • Yritä saada oppilas mukaan isäntämaan kielikursseille (jos mahdollista). • Näytä vaihtoehdot eri sovellusten käyttämisestä kielenoppimiseen. • Osoita opiskelijalle erilaisten käännöstyökalujen käyttöä. • Harjoittele viestintäprosessia ja työkalujen käyttöä: AAC -viestintälaitteet, muut viestintälaitteet, kuten pistekirjoitus, käännös, selkokieli, viestintäkortit, mobiilisovellukset, videopalvelut. • Valmistele ja toimita lähteville opiskelijoille ja hoitajille tarkoitettu minisanasto, jossa on suoraan harjoittelupaikkaan liittyvää terminologiaa ja vammaisuuteen liittyvää sanastoa. • Valmistele ja esitä oppilaille yksinkertaisia värillisiä kortteja, joita opiskelija voi näyttää, milloin hän haluaa pitää tauon/keskustella/jne.
HALLINNOLLINEN VALMISTELU	<ul style="list-style-type: none"> • Varmista, että opiskelijat ymmärtävät kaikki liikkuvuusprosessiin sisältyvät paperityöt, erityisesti allekirjoittamansa asiakirjat. • Käytä riittävästi aikaa selittääksesi ja saadaksesi heidät ymmärtämään sisällön. • Mukautuvat asiakirjat/käytä sopivinta muotoa asiakirjoista, jotka on mukautettu opiskelijoiden tarpeisiin. • Anna tarkistuslistalle kaikki henkilökohtaiset asiakirjat, jotka opiskelijoiden tulee tuoda. • Selitä lääketieteellisen asiakirjan mahdollinen käyttö vastaanottavalle organisaatiolle. • Esitä packing-vinkkejä vanhemmille/opiskelijoille, luo tarkistuslista (mitä ottaa).
KULJETUS JA LOGISTIIKAN VALMISTELU	<ul style="list-style-type: none"> • Anna tietoja koko matkasta kotoa isäntämaahan. • Antaa tietoa lentoasemasta ja lentomenettelyistä – harkitse tarvittaessa vierailun järjestämistä lentokentälle harjoitellaksesi (jos mahdollista). • Paikallisliikenteeseen liittyvien tietojen antaminen. • Anna kaikki majoituksen ominaisuuksiin ja pääsyyn liittyvät tiedot. • Anna vinkkejä/tarkistuslistoja „majoitussäännöistä” ja siitä, miten voit hallita majoittumista.

Johtopäätökset ja suositukset

Jotta vammaisten opiskelijoiden liikkuvuus voidaan järjestää tehokkaasti, tehokas viestintä ja koordinointi kaikkien osapuolten välillä on ratkaisevan tärkeää. Tähän sisältyvät vastaanottava, lähetävä, tukiorganisaatiot, opiskelijat, vanhemmat, saattaja ja muu tukihenkilöstö. Kun kaikki sidosryhmät otetaan mukaan suunnitteluprosessiin jo varhaisessa vaiheessa, liikkuvuuden toteuttamisesta voidaan tehdä hallittavampaa.

Raportissamme on laaja valikoima vinkkejä ja ohjeita kaikille liikkuvuushankkeen osallistujille, ja monet ehdotukset ovat merkityksellisiä sekä valmistelu- että toteutusvaiheessa. Vaikka vammaisten opiskelijoiden liikkuvuushankkeiden järjestämiseen ei ole olemassa yhtä kaikille sopivaa lähestymistapaa, tarjoamme lukuisia ehdotuksia kunkin osallistujan tarpeiden arvioimiseksi ja heidän ainutlaatuisiin olosuhteisiinsa räätälöityjen menettelyjen kehittämiseksi.

Suunnitteluprosessin aikana voi olla haastavaa löytää tietoa ja resursseja, kun työskentelet liikkuvuushankkeen parissa, varsinkin jos hanke keskittyy tiettyyn aiheeseen tai väestöryhmään, kuten esimerkiksi vammaisiin opiskelijoihin. Voit kuitenkin yrittää löytää lisätietoja ja resursseja muutamalla tavalla:

- **VERKOSTOITUMINEN:** Ota yhteyttä muihin organisaatioihin tai henkilöihin, joilla voi olla kokemusta alueelta, jolla työskentelet. He voivat ehkä osoittaa sinulle hyödyllisten resurssien suuntaan.
- **VERKKOTUTKIMUS:** Käytä hakukoneita, tietokantoja ja sosiaalista mediaa löytääksesi tietoa ja resursseja aiheesta.
- **AMMATILLISET JÄRJESTÖT:** Tapaaminen oman alasi ammattijärjestöjen kanssa. Heillä voi olla resurssikirjasto tai he voivat antaa sinulle sellaisten asiantuntijoiden yhteystietoja, jotka voivat auttaa.
- **VALTION VIRASTOT:** Monilla valtion virastoilla on resursseja ja tietoja verkkosivustoillaan.
- **KONSULTIT:** Voit myös palkata konsultin, jolla on kokemusta alaltasi ja joka voi tarjota sinulle resursseja ja tietoja.
- **AMMATILLINEN KEHITYS:** Harkitse ammatillisen kehityksen kurseja tai työpajoja saadaksesi tietoa aiheesta.

Lähtöä edeltävä tarkistuslista

LÄHETTÄVÄLLE ORGANISAATIOLLE

- Luo erilaisia helppokäyttötoimintoja, jotta ihmiset voivat määrittää tarpeensa paremmin.
- Vastaanottaville laitoksille tarkoitettun tarkistuslistan laatiminen, jossa tarkistetaan: harjoittelupaikan luonne, henkilöstön pätevyys nuoren tukemiseksi ja laaditaan harjoittelusuunnitelma.
- Valmistele luettelo kysymyksistä opiskelijalle ja vanhemmalle ennen lähtöä analysoidaksesi, mitä erityistarpeita opiskelijalla on, ja välitä joitain vinkkejä/ehdotuksia vastaanottavalle yritykselle.
- Todennetaan osallistujien tietämys vammaisuudesta tai muista yksilöllisistä erityisen tuen tarpeista johtuvista vahvuuksista, heikkouksista ja rajoituksista.
- Vanhemmille tiedottaminen koko prosessista – matkat, majoitus, harjoittelusuunnitelma ja -järjestely, saattaja jne.
- Koulutusten/tapaamisten valmistelu ja järjestäminen ennen lähtöä kaikille mukana oleville ryhmille (osallistujat, opettajat/tutorit, vaikeuksissa olevien henkilöiden kollegat ja ystävät, työnantajat, hotellin/täysihoidolan henkilökunta).
- Varmista, että ymmärrät opiskelijan vammaisuuden rajat ja miten ne voivat vaikuttaa hänen kykynsä reagoida hätätilanteessa/vaarassa.
- Valmistele/toimita kaikki hätänumerot/perheen yhteystiedot.
- Varmista kaikkien lääketieteellisten tarpeiden valmistelu (lääkkeet, ohjeet, luvat jne.).
- Harkitse vammaisuuteen keskittyvän „lääketieteellisen sanakirjan” valmistelua, joka sisältää tärkeimmät lauseet, jotta opiskelija voi helpommin selittää vammaisuuden.
- Harkitse luettelon laatimista lääkkeiden vastaavuuksista tietyssä maassa tai mitä ainesosia nämä lääkkeet sisältävät.
- Valmistele tarkistuslista vanhemmille ja oppilaille pakkausvinkkien avulla.
- Varmista asianmukainen majoitus, joka vastaa opiskelijan henkilökohtaisia tarpeita.
- Määritä ja esitele saattaja opiskelijalle/ryhmälle lähtöä edeltävien koulutusten aikana.
- Varmista kaikki opiskelijan matkatarpeet ja hyödykkeet.
- Anna ja allekirjoita kaikki hallinnolliset asiakirjat ennen lähtöä.

VASTAANOTTAVALLE ORGANISAATIOLLE

- Varmista, että organisaation toimintatavat vastaavat lähettävän organisaation vaatimuksia.
- Opiskelijan harjoittelupaikkojen ja koulutuksen huolellinen valinta ja sopivan mentorin osoittaminen yrityksessä.
- Varmista vastaanottavan organisaation tukihenkilö (mentori tai muu), johon voidaan ottaa etukäteen yhteyttä paikalle pääsyyn liittyvistä vaatimuksista.
- Yrityksen henkilökunnalle ja työntekijöille olisi tiedotettava vain heidän roolistaan opiskelijan tarpeiden tarjoamisessa, eikä vammasta tai sairaudesta yksityiskohtaisesti. Joissakin tapauksissa on suositeltavaa motivoida opiskelijaa kertomaan enemmän sairaudestaan, jotta voidaan taata riittävä turvallisuus ja osallistujaa koskeva tietämys yrityksessä.
- Mieti yhteydenottoa mahdollisiin vertaistukiryhmiin isäntäkaupungissa.
- Järjestäkää vastaanottavan organisaation henkilöstön kanssa valistuskoulutusta, jonka tarkoituksena on auttaa heitä perehtymään erilaisiin erityisen tuen tarpeisiin. Henkilöstön olisi voitava antaa käytännöllistä ja sopivaa tietoa, jos sitä on saatavilla, tai vaihtoehtoisesti pystyä löytämään tiedot.
- Toteuta tarvittaessa koulutus sellaisten henkilöiden kanssa, jotka eivät aina ole tekemisissä vammaisten opiskelijoiden kanssa (esimies, mentori, kollegat, majoitushenkilöstö jne.).
- Tarvittaessa saatavilla olevan sairaanhoidon ja/tai tuen varmistaminen yksilöllisten tarpeiden mukaan (fysioterapia ja muut säännölliset vastaanotot, yksilölliset tukisuunnitelmat).
- Sosiaalisen tuen varmistaminen (yksittäiset tukijat, esim. perheenjäsenet, ystävät, henkilökohtaiset avustajat).
- Psykologinen tuki (yksilön pelkojen ja ahdistusten auttaminen, rauhoittava tieto, valmistautuminen vastaamaan kaikkiin kysymyksiin).
- Yritä saada tarkistusluettelo toimista, jotka on tehtävä tai joita EI tehdä, kun käsitellään kunkin opiskelijan henkilökohtaista tilaa (esim. halaaminen, työkalujen koskettaminen jne.).

Viittaukset

1. Agence, Erasmus+, Ranska, Jeunesse & Urheilu. VAMMAISUUTTA PIDEMMÄLLE – EUROOPPALAINEN LIIKKUVUUS KAIKILLE!
https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-3652/Guide_Erasmusplus_Mobility_Disability_EN.pdf
2. OSALLISTAVA LIIKKUVUUSLIITTO. Suositukset Erasmus-ohjelman 2021–2027 osallistavuuden lisäämiseksi: <https://epfime.inclusivemobility.eu/ima/booklet>
3. Vammaisten opiskelijoiden liikkuvuusohjelmista osallistavampia
4. Lorraine Gallagher, Dara Ryder (2020) Osallistava liikkuvuus – ohjeet korkeakouluille: https://www.siho.be/sites/default/files/making_mobility_programmes_more_inclusive_for_students_with_disabilities.pdf
5. OSALLISTAVA LIIKKUVUUS: ERITYISTARPEITA OMAAVIEN OPISKELIJOIDEN TUKEMINEN EU:N TASOLLA: <https://mob4all.ulyseus.eu/wp-content/uploads/sites/3/2022/02/MOB4ALL-GLOBAL-REPORT.pdf>

Euroopan unionin rahoittama. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat kuitenkin vain laatijan tai laatijoiden näkemyksiä ja mielipiteitä, eivätkä ne välttämättä edusta Euroopan unionin tai Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston (EACEA) näkemyksiä ja mielipiteitä. Euroopan unionia tai EACEAa ei voida pitää niistä vastuussa.

Co-funded by
the European Union

 VET4ALL

Asociación Mundus

Paseo Pamplona 15,
50004 Zaragoza, Spain
Tlf: +34 651891367

<https://mundusgroup.com/>